

PLENUL CONSILIULUI CONCURENȚEI

Republica Moldova, mun. Chișinău, MD-2032, str. Alecu Russo,1, bloc A-1, Etajul 2
tel: + 373 (22) 274 565; E-mail: office@competition.md; www.competition.md

DECIZIE mun. Chișinău

din 28 ianuarie 2022

nr. ASR - 06

Plenul Consiliului Concurenței,
acționând în temeiul art. 41 al Legii concurenței nr. 183 din 11.07.2012,
art. 12 și art. 20 al Legii nr. 139 din 15.06.2012 cu privire la ajutorul de stat,
Hotărârii Parlamentului privind numirea în funcție a membrilor Plenului
Consiliului Concurenței nr. 331 din 30.11.2018,
analizând raportul privind monitorizarea schemelor de ajutor existent acordate
în conformitate cu prevederile art. 28 lit. t) din Legea nr. 1380-XIII din 20.11.1997
cu privire la tariful vamal, art.4 alin.(15) din Legea nr.1417-XIII din 17.12.1997
pentru punerea în aplicare a titlului III al Codului fiscal*, art.8 alin.(2) lit.a) și lit. b)
din Legea nr.8-XV din 17.12.2005 cu privire la Portul Internațional Liber
"Giurgiulești", precum și materialele anexate

A CONSTATAT:

1. În conformitate cu art. 341 al Acordului de Asociere între Republica Moldova, pe de o parte, și Uniunea Europeană și Comunitatea Europeană a Energiei Atomice și statele membre ale acestora, pe de altă parte (în continuare- Acord de Asociere), Republica Moldova și-a asumat angajamentul de aliniere a schemelor de ajutor de stat existente la acquis-ul Uniunii Europene în materie de ajutor de stat.
2. Potrivit art. 3 al Legii cu privire la ajutorul de stat nr. 139 din 15.06.2012 (în continuare - Legea cu privire la ajutorul de stat), ajutor existent este ajutor de stat, respectiv schemă de ajutor de stat sau ajutor individual, care exista înainte de intrarea în vigoare a Legii cu privire la ajutorul de stat (din data de 16.08.2013).

3. În conformitate cu prevederile art. 19 alin. (3) al Legii cu privire la ajutorul de stat, furnizorul ajutorului de stat urmează să prezinte Consiliului Concurenței toată informația necesară pentru Registrul ajutoarelor de stat.
4. Potrivit prevederilor art. 20 al Legii cu privire la ajutorul de stat, Consiliul Concurenței are obligația să monitorizeze ajutoarele de stat existente în derulare pentru a verifica respectarea prevederilor actelor juridice în baza cărora acestea au fost acordate. Totodată, în conformitate cu art. 12 al Legii cu privire la ajutorul de stat, dacă în urma activității de monitorizare a unui ajutor de stat existent Consiliul Concurenței constată că ajutorul existent nu mai este compatibil cu prezenta lege, acesta îi cere furnizorului să ia măsurile necesare pentru a elimina incompatibilitatea respectivă.

I. CONTEXTUL MĂSURILOR DE SPRIJIN

5. Dezvoltarea comerțului și alinierea economiei naționale la procesul mondial de globalizare a condus la crearea unei zone strict delimitată pe teritoriul Republicii Moldova, pentru care s-au implementat reguli specifice din punct de vedere vamal asemeni altor areale existente în Europa și în lume.
6. S-a considerat că existența unei zone libere va conduce la dezvoltarea afacerilor, la crearea de locuri de muncă și, în final, la creșterea bunăstării în zonă și nu numai.
7. Astfel, în scopul construirii Terminalului Petrolier de la Giurgiulești, Republica Moldova și-a asumat unele obligațiuni ce țin de proiectare, construcția și exploatarea Terminalului Petrolier, în acest sens fiind elaborate și aprobate un set de acte legislativ – normative, inclusiv a încheiat și aprobat mai multe Acorduri ce vizează proiectul sus-menționat.
8. La data de 10.01.2005, Guvernul Republicii Moldova prin Hotărârea Guvernului nr. 11, aprobă Acordul dintre Guvernul Republicii Moldova și Guvernul Republicii Azerbaidjan privind colaborarea economică de lungă durată, semnat la Baku, la 26 octombrie 2004.
9. Prin urmare, la data de 17.02.2005, în conformitate cu prevederile art. 72 alin.(3) din Constituția Republicii Moldova și art. 11 din Legea nr. 595-XIV din 24.09.1999 privind tratatele internaționale ale Republicii Moldova, Parlamentul adoptă Legea pentru aprobarea Acordului de investiții «Cu privire la Portul Internațional Liber "Giurgiulești"» dintre Guvernul Republicii Moldova și "Azpetrol" S.R.L., "Azertrans" S.R.L., "Azpetrol Refinery" S.R.L (în continuare- Acord de Investiții).
10. Activitatea economică în Portul Internațional Liber „Giurgiulești” se realizează în conformitate cu prevederile *Acordului de investiții, aprobat prin Legea nr.7-XV din*

17 februarie 2005, Legii cu privire la Portul Internațional Liber „Giurgiulești” nr.8-XV din 17 februarie 2005, actele normative de punere în funcțiune a lor și Acordului între Guvernul Republicii Moldova și ÎCS „Danube Logistics” SRL din 21 aprilie 2005.

11. Potrivit Raportului privind activitatea Portului Internațional Liber „Giurgiulești” pentru anul 2020, întocmit de către Ministerul Economiei și Infrastructurii¹, valoarea totală a investițiilor în Portul Internațional, pe întreaga perioadă de activitate a acestuia, conform situației din anul 2020, a constituit 74,9 mil. dolari SUA, din care 2,1 mil. dolari SUA se datorează investițiilor realizate în anul 2020.
12. Totodată, în anul 2020, rezidenții au efectuat plăți sub formă de impozite și taxe în sumă de 574,4 mil. lei sau cu 32,2% mai mult față de 2019, inclusiv, 320,6 mil. lei accize și 220,9 mil. lei TVA.
13. Reșind din prevederile Legii nr.8-XV din 17.02.2005 cu privire la Portul Internațional Liber “Giurgiulești”, Portul Internațional “Giurgiulești” a fost creat în scopul accelerării dezvoltării economice a zonei de sud a Republicii Moldova, al asigurării securității energetice și securității transporturilor țării, precum și al dezvoltării comerțului internațional.

II. BENEFICIARIII MĂSURILOR DE SPRIJIN

14. În temeiul art. 3 al Legii cu privire la ajutorul de stat, beneficiar al ajutorului de stat este orice persoană fizică sau juridică independentă, angajată într-o activitate economică ce constă în oferirea de bunuri sau servicii pe o piață, care primește un ajutor de stat.
15. Conform formularelor de raportare a măsurilor de sprijin prevăzute la art. 28 lit. t) din Legea nr. 1380-XIII din 20.11.1997 cu privire la tariful vamal, art.4 alin.(15) din Legea nr.1417-XIII din 17.12.1997 pentru punerea în aplicare a titlului III al Codului fiscal*, art.8 alin.(2) lit.a) și lit. b) din Legea nr.8-XV din 17.12.2005 cu privire la Portul Internațional Liber "Giurgiulești", precum și informații prezentate de către Ministerul Finanțelor, Serviciul Fiscal de Stat și Serviciul Vamal, de regimurile fiscale și vamale preferențiale, în perioada anilor 2011-2020, au beneficiat investitorii Portului Internațional Liber "Giurgiulești" și rezidenții din cadrul Zonei Economice Libere "Giurgiulești".

¹ Sursa: https://mei.gov.md/sites/default/files/raport_pilg_2020.pdf

III. DESCRIEREA MĂSURILOR DE SPRIJIN

16. Potrivit prevederilor Legii nr. 8-XV din 17.02.2005 cu privire la Portul Internațional Liber "Giurgiulești" și a Legii nr. 10-XV din 17.02.2005 pentru modificarea și completarea unor acte legislative, regimurile fiscale și vamale preferențiale acordate investitorilor cât și rezidenților din cadrul Portului Internațional Liber "Giurgiulești", în baza Acordului de Investiție, sunt următoarele:

➤ scutiri de taxe vamale a produsele petroliere importate în cadrul și în condițiile Acordului de investiții "Cu privire la Portul Internațional Liber "Giurgiulești", destinate comercializării prin unitățile de comercializare a produselor petroliere stabilite în acordul menționat (*conform prevederilor art.28 lit. t) din Legea nr. 1380-XIII din 20.11.1997 cu privire la tariful vamal*) - măsură valabilă până la finele anului 2015;

➤ produsele petroliere destinate realizării prin unitățile de comercializare a produselor petroliere, stabilite în cadrul și în condițiile Acordului de investiții "Cu privire la Portul Internațional Liber "Giurgiulești" pe o perioadă de 8 ani, începând cu data primei transbordări de produse petroliere prin terminalul petrolier situat în Portul Internațional Liber "Giurgiulești": (*conform prevederilor art.4 alin. (15) din Legea pentru punerea în aplicare a titlului III al Codului fiscal nr. 1417-XIII din 17.12.1997*) – măsură valabilă până la finele anului 2015:

a) se scutesc fără drept de deducere la introducerea acestora pe restul teritoriului Republicii Moldova din Portul Internațional Liber "Giurgiulești";

b) se scutesc fără drept de deducere la introducerea acestora pe teritoriul Republicii Moldova și prin alte puncte vamale, dar numai în cazul apariției situațiilor de forță majoră ce vor împiedica introducerea acestora prin Portul Internațional Liber "Giurgiulești";

c) constituie obiecte ale impunerii cu taxa pe valoarea adăugată la livrarea acestora pe teritoriul Republicii Moldova, cu scutirea subiecților care au efectuat livrările indicate de vărsare la buget a sumei taxei pe valoarea adăugată fără drept de deducere calculate în conformitate cu prevederile legislației fiscale.

➤ scutirea de impozitul pe venitul rezidenților, provenit din activitatea desfășurată pe teritoriul Portului Internațional Giurgiulești, *conform prevederilor art. 8 alin. (2) lit. a) și lit. b) din Legea nr. 8-XV din 17.02.2005 cu privire la Portul Internațional Liber "Giurgiulești"*, după cum urmează.

a) pentru perioada primilor 10 ani, începând cu prima perioadă fiscală ulterioară perioadei fiscale în care a fost înregistrat venitul impozabil, - în mărime de 75% din cota stabilită a impozitului pe venit.

b) ulterior și pînă la expirarea termenului de acțiune a prezentei legi - în mărime de 50% din cota stabilită a impozitului pe venit.

17. Având în vedere că măsurile de sprijin raportate de către Ministerul Finanțelor, Serviciul Fiscal de Stat și Serviciul Vamal au început a fi implementate înainte de intrarea în vigoare a Legii cu privire la ajutorul de stat, acestea au fost incluse în lista schemelor de ajutor de stat existent.

18. Potrivit informației prezentate de către autoritățile enunțate, valoarea totală a regimurilor fiscale și vamale preferențiale acordate investitorilor și rezidenților din cadrul Portului Internațional Liber "Giurgiulești", în baza Acordului de investiții, în perioada anilor 2011-2020, a constituit 947 358,03 mii lei, conform tabelului 2.

Tabelul 2

Anul	Măsuri de sprijin (mii lei)				TOTAL (mii lei)
	Scutiri aplicate în baza art.28 lit. t) din Legea nr. 1380-XIII din 20.11.1997 cu privire la tariful vamal	Scutiri aplicate în baza art.4 alin. (15) din Legea pentru punerea în aplicare a Titlului III al Codului Fiscal nr. 1417-XIII din 17.12.1997	Scutiri aplicate în baza art. 8 alin. (2) lit. a) din Legea nr. 8-XV din 17.02.2005 cu privire la Portul Internațional Liber "Giurgiulești"	Scutiri aplicate în baza art. 8 alin. (2) lit. b) din Legea nr. 8-XV din 17.02.2005 cu privire la Portul Internațional Liber "Giurgiulești"	
2011	152 655,97	42 900,00	-	11,44	195 567,41
2012	161 089,35	41 268,18	627,58	79,16	203 064,27
2013	153 108,25	73 576,22	2 471,40	-	229 155,87
2014	-	169 153,09	2 011,54	-	171 164,63
2015	-	126 922,60	2 722,22	-	129 644,82
2016	-	-	3 684,19	-	3 684, 19
2017	-	-	10 355,44	-	10 355,44
2018	-	-	2 344,13	-	2 344,13
2019	-	-	883,62	-	883, 62
2020	-	-	1 493,65	-	1 493, 65
TOTAL	466 853,57	453 820,09	26 593,77	90,60	947 358,03

**Sursa: Elaborat de executor în baza Formulelor de raportare a ajutoarelor de stat prezentate și scrisorii Ministerului Finanțelor*

19. Din anul 2015 și pînă în prezent, Serviciul Fiscal de Stat și Serviciul Vamal nu au raportat Consiliului Concurenței măsurile de sprijin acordate în baza prevederilor art.28 lit. t) din Legea nr. 1380-XIII din 20.11.1997 cu privire la tariful vamal și art.4 alin. (15) din Legea pentru punerea în aplicare a titlului III al Codului fiscal

nr. 1417-XIII din 17.12.1997. Această situație se datorează ca urmare a încheierii termenului de 8 ani din momentul primii transbordări de produse petroliere în anul 2007, de către unul dintre investitorii semnari al Acordului de investiții.

20. În acest sens, se constată că măsurile de sprijin acordate în baza prevederilor art.28 lit. t) din Legea nr. 1380-XIII din 20.11.1997 cu privire la tariful vamal și art.4 alin. (15) din Legea pentru punerea în aplicare a titlului III al Codului fiscal nr. 1417-XIII din 17.12.1997, **nu mai sunt aplicabile de la finele anului 2015 și nu mai necesită examinarea prin prisma Legii nr. 139 din 15.06.2012 cu privire la ajutor de stat.**
21. Facilitățile fiscale acordate rezidenților din cadrul Portului Internațional Liber "Giurgiulești" de către Ministerul Finanțelor și Serviciul Fiscal de Stat, în baza art. 8 alin. (2) lit. a) și lit. b) din Legea nr. 8-XV din 17.02.2005 cu privire la Portul Internațional Liber "Giurgiulești", potrivit art.10 din Acordul de investiții și art.1 alin. (3) din legea enunțată, au un termen de aplicare de 25 ani din momentul intrării în vigoare a acordului respectiv, astfel urmează a fi aplicate până la finele anului 2030 și, respectiv, urmează a fi evaluate prin prisma existenței ajutorului de stat.

IV. EVALUAREA MĂSURILOR DE SPRIJIN PRIN PRISMA EXISTENȚEI AJUTORULUI DE STAT

22. Potrivit art. 340 alin. (1) al Acordului de Asociere între Republica Moldova și Uniunea Europeană, ajutoarele de stat se evaluează pe baza criteriilor care decurg din aplicarea normelor în materie de concurență aplicabile în UE, în special a articolului 107 din Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene și a instrumentelor de interpretare adoptate de instituțiile UE, inclusiv, jurisprudența relevantă a Curții de Justiție a Uniunii Europene.
23. Conform art. 3 din Legea cu privire la ajutorul de stat, ajutorul de stat este o măsură de sprijin care întrunește cumulativ următoarele condiții:
- a) este acordată de furnizor din resurse de stat sau din resursele unităților administrativ-teritoriale sub orice formă;
 - b) conferă beneficiarului un avantaj economic care nu ar fi fost obținut în condiții normale de piață;
 - c) este acordată în mod selectiv;
 - d) denaturează sau riscă să denatureze concurența.

În continuare măsura de sprijin va fi examinată prin prisma celor 4 condiții stipulate mai sus:

- a) **este acordată de furnizor din resurse de stat sau din resursele unităților administrativ-teritoriale sub orice formă**
24. Pentru ca o măsură de sprijin să fie acordată din resursele statului este necesară îndeplinirea cumulativă a două condiții, și anume imputabilitatea statului și controlul statului asupra resurselor acordate.
- *Imputabilitatea statului*
25. Potrivit pct. 44 din Comunicarea Comisiei privind noțiunea de ajutor de stat astfel cum este menționată la articolul 107 alineatul (1) din Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene (C/2016/2946), o măsură nu este imputabilă unui stat membru în cazul în care statul membru are obligația de a o pune în aplicare în temeiul dreptului Uniunii, fără nicio putere discreționară. În acest caz, măsura rezultă dintr-un act al organului legislativ al Uniunii și nu este imputabilă statului.
26. Facilitățile fiscale acordate în temeiul art. 8 alin. (2) lit. a) și lit. b) din Legea nr. 8-XV din 17.02.2005 cu privire la Portul Internațional Liber "Giurgiulești", rezultă din Anexa nr. 2 la Acordul de investiții, semnat la 29.12.2004, în mun. Chișinău, Republica Moldova, dintre Guvernul Republicii Moldova și "Azpetrol" SRL, "Azertrans" SRL și "Azpetrol Refinery" SRL, cu modificările ulterioare și care are statut de tratat internațional.
27. Totodată, potrivit scrisorii nr. 06/1-1143 din 12.03.2021, Ministerul Economiei și Infrastructurii menționează că, conform prevederilor Legii nr. 7-XV din 17.02.2005 pentru aprobarea Acordului de investiții „Cu privire la Portul Internațional „Giurgiulești”, dintre Guvernul Republicii Moldova și “Azpetrol” SRL, “Azertrans” SRL și “Azpetrol Refinery” SRL, acesta are statut de tratat internațional.
28. Potrivit art. 3 și art. 5 din Acordul de investiții, Guvernul garantează că va efectua și/sau va facilita efectuarea tuturor acțiunilor necesare ca acordul respectiv să intre în vigoare, incluzând adoptarea și intrarea în vigoare a Legii cu privire la Portul Liber Internațional “Giurgiulești”, Legea cu privire la modificarea unor acte normative, precum și alte acte normative necesare, iar potrivit art. 1 din acordul menționat, prin noțiunea de Guvern se subînțelege: Guvernul Republicii Moldova, toate organele executive și de reglementare, departamentele, ministerele, secțiile, direcțiile, organele puterii și funcționarii din cadrul lor.
29. În aceeași ordine de idei, potrivit art. 14 din Acordul de Investiții, legea aplicabilă în cazul dat este guvernată și interpretată în conformitate cu dreptul material englez, iar potrivit pct. 14.5 din articolul respectiv, în cazul unui litigiu dintre Republica Moldova și părțile semnatare a acordului, autoritatea competentă de

desemnare a arbitrilor va constitui Curtea Internațională de Arbitraj din Londra, iar locul judecății arbitrale va constitui orașul Londra, Marea Britanie.

30. Cu referire la Acordul de Asociere încheiat între Republica Moldova, pe de o parte, și Uniunea Europeană și Comunitatea Europeană a Energiei Atomice și statele membre ale acestora, pe de altă parte, Republica Moldova și Uniunea Europeană nu vor adopta regulamente sau măsuri noi care introduc dispoziții discriminatorii în ceea ce privește stabilirea persoanelor juridice din Uniune sau din Republica Moldova pe teritoriul lor sau în ceea ce privește funcționarea acestora, odată ce acestea au fost stabilite, în comparație cu propriile lor persoane juridice.
31. Art. 206 din Acordul de Asociere, stabilește că părțile reexaminează periodic cadrul juridic care reglementează dreptul de stabilire și mediul de stabilire, în concordanță cu angajamentele pe care și le-au asumat în cadrul acordurilor internaționale, iar art. 207 menționează că nici o dispoziție nu se interpretează ca limitând drepturile întreprinzătorilor părților de a beneficia de orice tratament mai favorabil prevăzut într-un acord internațional existent sau viitor referitor la investiții la care sunt părți un stat membru și Republica Moldova.
32. Prin urmare, Republica Moldova are obligația de a pune în aplicare și respecta prevederile Acordului de investiții, fără nici o putere discreționară. În acest caz, măsurile de sprijin prevăzute art. 8 alin. (2) lit. a) și lit. b) din Legea nr. 8-XV din 17.02.2005 cu privire la Portul Internațional Liber "Giurgiulești", rezultă dintr-un tratat internațional și nu sunt imputabile statului.
33. Ținând cont de faptul că măsurile de sprijin nu sunt imputabile statului și, respectiv, cele două condiții menționate în context nu sunt îndeplinite cumulativ, se constată că aceste măsuri nu întrunesc condiția *a) este acordată de furnizor din resurse de stat sau din resursele unităților administrativ-teritoriale sub orice formă*.
34. În situația în care nu este îndeplinită una din condițiile prevăzute la art.3 din Legea cu privire la ajutorul de stat, este exclusă posibilitatea existenței ajutorului de stat, respectiv nu este necesar examinarea celorlalte condiții prevăzute de lege.
35. Astfel, măsurile de sprijin raportate de către Ministerul Finanțelor și Serviciul Fiscal de Stat privind scutiri de la plata impozitului pe venit, specificate în art. 8 alin. (2) lit. a) și lit. b) din Legea nr. 8-XV din 17.02.2005 cu privire la Portul Internațional Liber "Giurgiulești", *nu constituie ajutor de stat*.

Reieșind din constatările expuse, în vederea realizării angajamentelor asumate prin art.340 și art.341 al Acordului de Asociere între Republica Moldova, pe de o parte, și Uniunea Europeană și Comunitatea Europeană a Energiei Atomice și statele membre ale acestora, pe de altă parte, ratificat prin Legea nr.112 din 02.07.2014, precum și în

temeiul art. 39 lit. j), art.41 alin. (1) lit. q) al Legii concurenței nr.183 din 11.07.2012 și art.3 și art. 20 al Legii nr.139 din 15.06.2012 cu privire la ajutorul de stat, Plenul Consiliului Concurenței

DECIDE:

1. Măsurile de sprijin acordate în temeiul art.28 lit. t) din Legea nr. 1380-XIII din 20.11.1997 cu privire la tariful vamal și art.4 alin. (15) din Legea nr. 1417-XIII din 17.12.1997 pentru punerea în aplicare a titlului III al Codului fiscal, nu mai sunt aplicabile din anul 2015 inclusiv.
2. Măsurile de sprijin acordate în temeiul art. 8 alin. (2) lit. a) și lit. b) din Legea nr.8-XV din 17.02.2005 cu privire la Portul Internațional Liber "Giurgiulești", nu constituie ajutor de stat în sensul art. 3 al Legii nr.139 din 15.06.2012 cu privire la ajutorul de stat.
3. Ministerul Finanțelor, Serviciul Fiscal de Stat și Serviciul Vamal vor exclude măsurile de sprijin din pct. 1 și pct.2 din partea dispozitivă a prezentei decizii, din lista schemelor de ajutor de stat existent care se prezintă anual Consiliului Concurenței.
4. Decizia intră în vigoare la data adoptării și va fi adusă la cunoștința Ministerului Finanțelor, Serviciului Fiscal de Stat și Serviciului Vamal.
5. Partea dispozitivă a deciziei va fi publicată în Monitorul Oficial al Republicii Moldova.

Ion MAXIM

Vicepreședinte